

Европейски икономически и социален комитет

INT/619
Програма за
конкурентоспособност

Брюксел, 2 април 2012 г.

СТАНОВИЩЕ

на

Европейския икономически и социален комитет

относно

**„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на
Програма за конкурентоспособност на предприятията и за малките и средните
предприятия (2014—2020 г.)“**

COM(2011) 834 final - 2011/0394 (COD)

Докладчик: г-н Lannoo

Съдокладчик: г-н Burns

На 13 декември 2011 г. Европейският парламент и на 24 януари 2012 г. Съветът решиха, в съответствие с член 114 от Договора за функционирането на Европейския съюз, да се консултират с Европейския икономически и социален комитет относно

„Предложение за регламент на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Програма за конкурентоспособност на предприятията и за малките и средните предприятия (2014-2020 г.)“
COM(2011) 834 final – 2011/0394 (COD).

Специализирана секция „Единен пазар, производство и потребление“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 8 март 2012 г.

На 479-ата си пленарна сесия, проведена на 28 и 29 март 2012 г. (заседание от 29 март), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище със 142 гласа „за“, без гласове „против“ и 6 гласа „въздържал се“.

*

* *

1. Заключение и препоръки

1.1 ЕИСК е съгласен с главните цели на Програмата за конкурентоспособност на предприятията и МСП (COSME), но установява, че в нея не са включени неговите искания, съдържащи се в становището относно „Small Business Act“¹, по-конкретно укрепване на съпътстващите и консултативни дейности за МСП, прехвърлянето на собствеността на предприятията, съгласуването и партньорството с организациите на МСП.

1.2 Той призовава за повече видимост на конкретните действия, които ще се предприемат. Два проблема възникват от самото начало:

- целта: регламентът има за цел повишаване на конкурентоспособността на предприятията. В действителност трябва да се направи така, че те да са в състояние да се съревновават с конкурентите си на световните пазари. ЕИСК споделя формулираната цел, но заявява, че също така е важно да се работи за устойчивостта на МСП на европейските, на съседните и на местните пазари;

---

¹ [ОВ C 376, 22.12.2011 г., стр. 51-57.](#)

- средствата: ЕИСК призовава Комисията да допълни законодателното предложение с работна програма, в която да са посочени конкретните мерки, които ще бъдат предприети, за да се отговори на потребностите на всички категории МСП, както и на очакванията им с оглед на настоящата криза.
- 1.3 Всяко решение относно тази оперативна програма следва да бъде от компетентията на Парламента и на Съвета съгласно процедурата за съвместно вземане на решения. Процедурата за делегирани актове трябва да се ограничава до определянето и изпълнението на годишните програми, изготвени след съгласуване с държавите членки и организациите на МСП.
- 1.4 ЕИСК отправя искане програмата:
- да се отнася за всички предприятия²;
  - концентрира средствата си по приоритети от ключово значение: информация, съдействие и консултации, достъп до пазарите, достъп до финансиране, адаптиране на общностните изисквания и стандарти, сътрудничество, отчитане на приоритетите на стратегията „ЕС 2020“ (иновации, „зелена“ икономика и заетост за младите хора);
  - да поставя в тази връзка една пета конкретна цел: съдействие на МСП и достъпа им до консултации, като се съсредоточи върху малките предприятия и микропредприятията.
- 1.5 ЕИСК препоръчва една четвърта дейност, насочена към подобряване на законодателствата, по-конкретно създаването на „office of advocacy“ (служба за защита и представителство)³, чиято цел да бъде по-добро отчитане в законодателството на реалното положение на малките предприятия. Ще трябва обаче да бъдат дефинирани ролята и съгласуваността на „office of advocacy“ с други функциониращи органи, като например мрежата от представители на малките и средните предприятия (МСП). Той припомня възражението си срещу обобщаването на изключенията и препоръчва участието на организациите на МСП в законодателния процес и в процеса на вземане на решения.

---

² Вж. бележка под линия 1.

³ Вж. бележка под линия 1.

- 1.6 ЕИСК подчертава недостига на партньорско управление в предложението за регламент. Той не приема то да бъде ограничавано само до консултация и предупреждава Парламента и Съвета за необходимостта да се създаде такова управление и да се укрепи партньорството с представителните организации на МСП по подобие на други общностни програми⁴. ЕИСК приканва да се създаде работна група, даваща възможност да се провеждат консултации с европейските организации на МСП по време на всички фази от изготвянето, изработването на концепция, прилагането и проследяването на програмата COSME.
- 1.7 Във връзка с член 9 относно подобряването на достъпа до пазари, ЕИСК изразява желание:
- да се прави разграничение между, от една страна, достъпа до пазари и от друга, информацията, консултациите и обучението на МСП;
  - да се подкрепят дейностите, които вече се провеждат в държавите членки от организациите на МСП и публичните организации;
  - да се адаптират задачите и организацията на мрежата „Enterprise Europe“ (EEN), за да може тя да допълва дейностите на организациите на МСП и да ги привлича за участие в своите дейности. Мрежата трябва да придобие по-голяма популярност, а потенциалът ѝ трябва да бъде използван пълноценно.
- 1.8 ЕИСК открива несъответствия между предложените финансови инструменти, програмата „Хоризонт 2020“ и другите източници на финансиране като тези, съдържащи се в предложенията за регламенти относно териториалното сближаване. Това положение води до затруднения за МСП. Ето защо Комитетът приканва да се изясни връзката между тези различни финансираня. Въпреки че приветства факта, че 56% от бюджета са отделени за финансовите инструменти, Комитетът приканва Комисията и Парламента да определят разпределението между двата инструмента, да ги отворят за всички предприятия и видове инвестиции и да ги координират с другите подобни видове общностно финансиране, за да дадат възможност на МСП да изберат най-подходящия инструмент. Освен това той отправя искане да се променят правилата и условията на механизма за гарантиране на заеми.
- 1.9 Той приканва да се преразгледа текстът на Приложение I относно показателите, за да могат те да бъдат определени съвместно с организациите на МСП. Трябва също така да се преразгледа текстът на Приложение II и законодателната финансова обосновка заради противоречия с текстовете от предложението.

---

⁴ Член 5 от Регламента за структурните фондове.

- 1.10 ЕИСК препоръчва на Парламента и на Съвета да подкрепят и укрепят програмата, но чрез внасяне на повече видимост относно съдържанието □, оперативните □ мерки, както и относно финансирането на приоритетите, като същевременно гарантират партньорството с европейските организации на МСП. Бюджетът на програмата в размер на 2,5 млрд. изглежда определено недостатъчен с оглед на амбициите □. ЕИСК се противопоставя на опитите за намаляване на бюджета на програмата и приканва настоятелно Парламента да увеличи размера му. ЕИСК счита, че именно МСП ще изведат Съюза от кризата и ще създадат нови работни места.
- 1.11 ЕИСК смята обаче, че програмата не е достатъчно амбициозна. Според него предложеният бюджет в размер на 2,5 млрд. евро няма да позволи да се приложат необходимите разпоредби, предназначени за подкрепа на дейността и устойчивото развитие на МСП. Обаче МСП са тези, които ще изведат Съюза от кризата и ще създадат нови работни места. Следователно ЕИСК се противопоставя на опитите за намаляване на този бюджет. Той приканва Европейския парламент да го увеличи до размера на бюджета на текущата програма за конкурентоспособност и иновации (PIC) с оглед приоритетното увеличаване на бюджетните средства, предназначени за финансовите инструменти.
- 1.12 ЕИСК отправя искане към Европейската комисия да изясни разпределянето на бюджета за програмата (с изключение на финансовите инструменти) и да включи в него точната разбивка на финансовите средства, предоставени за всяка дейност от програмата.

2. Общи бележки

- 2.1 В становището си относно „Преглед на Small Business Act“⁵ ЕИСК беше предложил своите приоритети за програмата „Конкурентоспособност/МСП“ за периода 2014-2020 г. За съжаление те не са отчетени в достатъчна степен в предложението относно Програмата за конкурентоспособност и МСП (COSME), както и липсва яснота относно практическите мерки за прилагане. ЕИСК приканва Комисията да му представи, както и на Парламента и на Съвета, програма за действие за срока на тази програма.
- 2.2 ЕИСК отбелязва с изненада липсата на позоваване на Small Business Act, въпреки че той трябваше да бъде основата на програмата. Липсва позоваване на принципа за „еднократност“. Принципът „Мисли първо за малките!“ се споменава бегло, а на особеностите на различните категории МСП не е обърнато достатъчно внимание.

---

⁵ Вж. бележка под линия 1.

- 2.3 Конкуренетоспособността се развива съгласно пазарните правила и зависи от други фактори като разликите в цената на труда, покупателната способност, данъчното облагане, достъпа до финансиране или пригодността за работа на младите хора. ЕИСК счита, че приоритет на COSME трябва да бъде устойчивото развитие на предприятията, а не само тяхната конкурентоспособност.
- 2.4 Накрая, програмата COSME трябва да предвижда мерки, предназначени специално за малките предприятия и за микропредприятията.
- 2.5 Във връзка с анализа на прилагането на европейското определение за МСП през 2012 г. ЕИСК приканва да бъде отчетено голямото многообразие от такива предприятия. Освен това Комисията би трябвало да го информира за заключенията от анализа и да го покани да се включи в работата по проследяването на резултатите.

3. Позиции относно предложението за регламент

3.1 Относно съображенията

- 3.1.1 ЕИСК споделя насоките, изложени в съображение 10. Програмата COSME трябва също така:
- да опростява дейността на МСП и да намалява административните тежести за тях;
  - да насърчава изпълнението на приоритетите на стратегията „Европа 2020“ като иновациите, зелената икономика, наемането на работа на младите хора. ЕИСК изразява задоволство от включването в предложението на съображение 11, в което е отделено специално внимание на микропредприятията, предприятията, осъществяващи занаятчийска дейност, и на социалните предприятия;
  - да се прилагат принципите на SBA в политиките и програмите на Общността на национално и териториално равнище;
  - да се отчетат потребностите на МСП в другите програми на Общността и да се осигури координацията и опростяването на административните им правила.
- 3.1.2 Комитетът смята, че в текста на съображение 11 освен създаването и развитието на предприятията трябва да бъдат добавени вторият шанс, прехвърлянето на собствеността и придобиването на дружества, пригодността за заетост на младите хора, обучението на предприемачите и техните работници, както и позоваване на ролята, която имат самостоятелно заетите и свободните професии.

- 3.1.3 В съображение 12 трябва да бъде посочено, че за мнозинството от МСП един от съществените проблеми е достъпът до подходящи съвети. ЕИСК подкрепя принципа на мрежата „Entreprise Europe“, но счита, че потенциалът □ трябва да бъде използван пълноценно. Много европейски МСП изглежда все още са слабо осведомени за нейното съществуване. Предоставяните от мрежата „Entreprise Europe“ услуги следва, доколкото е възможно, да се основават на реални изисквания и нужди на МСП. ЕИСК подкрепя предложението управлението на мрежата „Entreprise Europe“ да се реструктурира и в него да се включат всички съответни стопански организации.
- 3.1.4 Правомощието на Комисията да приема актове съгласно процедурата за делегираните актове, упоменато в съображение 28, трябва да бъде ограничено до актовете, свързани с изпълнението на програмата, по-конкретно годишните програми и с правилата за екстернализация след консултации със заинтересованите страни. Оперативната програма, практическите мерки и конкретните правила за участие би трябвало да бъдат приети от Парламента и от Съвета.
- 3.1.5 ЕИСК настоява с регламента COSME да се въведе реална система на управление за европейските организации на МСП. Трябва да се следва идеята за партньорство, предложена в член 5 от регламента за определяне на общоприложими разпоредби за структурните фондове⁶. Организацията на МСП трябва да участва в цялата подготвителна работа на програмата и в годишното □ изпълнение, в съответствие с SBA.
- 3.1.6 Туризмът предоставя несъмнена добавена стойност за икономиката на ЕС и мерките за подкрепа по Програмата за конкурентоспособност на предприятията и за МСП (COSME) следва да обхващат туристическата индустрия. ЕИСК изразява желание Комисията да му представи, както и на Парламента и на Съвета, оперативна програма за този сектор, разработена с организациите на МСП. Въпреки това много други сектори също създават несъмнена добавена стойност.

3.2 Глава 1: Предмет

- 3.2.1 ЕИСК изразява желание в член 1 да бъдат добавени микропредприятията, предприятията, осъществяващи занаятчийска дейност, самостоятелно заетите лица и свободните професии.
- 3.2.2 ЕИСК подкрепя общите цели, посочени в член 2. Той държи да бъдат добавени устойчивото развитие на МСП и насърчаването на прехвърлянето на собствеността на предприятията.

---

⁶

Вж. бележка под линия 1.

3.2.3 Член 2 трябва да бъде допълнен с четвърта обща цел: прилагането на принципите на SBA и прилагането на неговите приоритети в политиките и програмите на Общността.

3.3 Глава 2: Специфични цели и области на действие

3.3.1 Четирите специфични цели, посочени в член 3, са от съществено значение. При все това ЕИСК приканва да бъдат добавени:

- в параграф 1, буква d): подобряване на достъпа до местните пазари, като по-конкретно се насърчава адаптирането на европейските изисквания и стандарти към потребностите и реалното положение на малките предприятия и микропредприятията;
- една пета специфична цел: насърчаване на съдействието на МСП и достъпа им до съвети.

3.3.2 ЕИСК отправя искане към Парламента и Съвета за добавяне на нов член относно управлението със създаването на консултативна работна група, обединяваща представителните европейски организации на различни категории МСП, за разработването, прилагането и мониторинга на програмата, както и на свързаните с нея годишни планове.

3.3.3 ЕИСК подчертава необходимостта в член 6 да бъдат включени конкретни предложения за:

- подкрепа за процедурите за оценка на въздействието и въвеждане на система „Office of advocacy“, след като ролята и компетенциите □ бъдат ясно определени;
- прилагане на принципа „Мисли първо за малките!“ и принципа за „еднократност“ от SBA в законодателния процес и при изпълнението на стратегията „Европа 2020“;
- гарантиране, че законодателствата ще бъдат изготвяни с организациите на МСП.

3.3.4 ЕИСК припомня възражението си срещу обобщаването на изключенията за микропредприятията⁷. Той препоръчва участието на организациите на МСП с цел адаптиране на законодателството към реалното положение на тези микропредприятия.

3.3.5 ЕИСК изразява желание в член 7 да бъдат включени дейности за насърчаване на прехвърлянето на собствеността и придобиването на дружества. Става въпрос по-конкретно за обучението на бъдещите собственици, информацията и обучението на учащата се младеж в познание за света на МСП и неговите възможности.

7

Вж. бележка под линия 1.

3.3.6 В член 9 следва да се направи разграничение между, от една страна, действия за подобряване на достъпа до пазара и, от друга страна, действия за предоставяне на информация, съвети и съдействие на предприятията. ЕИСК изразява желание член 9 да бъде разделен на два отделни члена, както следва:

3.3.6.1 *Член 9: действия за подобряване на достъпа до пазари*

Следва да се преработят параграфи 2, 3 и 4 и да се допълни параграф 2, като се уточни, че програмата COSME ще подкрепя по-специално мерки, насочени към участието на МСП и на микропредприятията в процеса на изготвяне и адаптиране на европейските стандарти и изисквания, както и прилагането им в предприятията.

3.3.6.2 *Член 9а: действия за предоставяне на информация, съвети и съдействие на предприятията*

- ЕИСК подчертава, че един от приоритетите трябва да бъде гарантирането на достъп на всички МСП до информация за получаване на съвет и съдействие. По тази причина регламентът COSME трябва да дава възможност:
  - общностните програми да бъдат по-достъпни за организациите на МСП и да се предвидят дейности за оказване на техническа помощ, предназначени за информиране и съвети за МСП. Ролята на организациите на МСП в този аспект трябва да се увеличи;
  - укрепване на ролята на „обслужването на едно гише“, която организациите на МСП изпълняват на национално и териториално равнище.
- ЕИСК изразява съжаление, че дейността на мрежата „Entreprise Europe“ (EEN) не е насочена към по-голям брой МСП, по-специално малки и микропредприятия, нито те могат да се възползват от нея, както и че в нея не участват всички организации на МСП. Той смята, че за да се гарантира достъп на всички МСП до информация, мрежата EEN трябва да обхване всички тези организации. Трябва да се подкрепя тяхната дейност като същевременно се внимава да не се създават нови посреднически структури. След като моделът на регионалните консорциуми доказва своята ефективност в много държави членки и региони, вероятно е целесъобразно той да бъде приет, за да се даде възможност на всички организации на МСП да могат да се присъединят към него.

ЕИСК смята, че би трябвало мрежата EEN да бъде предназначена приоритетно за представителните организации на МСП, доказали своята способност за структуриране и предоставяне на информационни услуги, съвети и съдействие за тези предприятия. Той препоръчва дейността на мрежата да бъде дефинирана заедно с представителните европейски организации на МСП и при изготвянето на спецификациите, определящи дейностите на бъдещата мрежа, да може да се извършва допитване до тези организации.

3.4 Глава 3: изпълнение на програмата

3.4.1 Член 10 гласи, че годишната програма се приема след съгласуване с комитет, съставен от представителите на държавите членки. ЕИСК смята, че представителните европейски организации на МСП трябва да бъдат консултирани предварително в рамките на работната група, за чието създаване ЕИСК настоява (параграф 3.3.2). Мониторингът на изпълнението и управлението на програмата, предвиден в член 12, трябва да се провежда в координация с тази група.

3.4.2 В член 11 са предвидени „мерки за подкрепа“, които са за по-голямата част от проучванията и анализите. Тук отново ЕИСК приканва Комисията да представи ясна програма за проучване и анализ, разработена с представителните организации на МСП, за да отговори на очакванията на предприятията.

3.5 Глава 5: Комитет и заключителни разпоредби

3.5.1 В член 16 от регламента би трябвало да се уточни, че Комисията ще бъде подпомагана не само от комитет, съставен от представителите на държавите членки, но също и от групата на партньорите, предложена от ЕИСК (параграф 3.3.2).

3.5.2 Въпреки че ЕИСК приема принципа на делегираните актове за мерките за изпълнение, той счита, че предложенията, съдържащи се в член 17, параграф 2, са от компетенциите на Парламента и на Съвета в процеса на вземане на решения, при положение че става въпрос за промяна на специфична цел от програмата. Приканва Парламента и Съвета да отхвърлят член 17, параграф 2.

3.5.3 Що се отнася до член 18, делегираните актове трябва да бъдат изготвяни съвместно със специалната работна група на партньорите, предложена в параграф 3.3.2. Същото важи и за член 19 относно процедурата по спешност.

3.6 Приложение I: Показатели за общите и специфичните цели

3.6.1 ЕИСК препоръчва на Комисията да определи тези показатели съвместно с организациите на МСП, като вземе предвид вече съществуващите на равнище държави членки.

3.6.2 ЕИСК предлага да се преразгледат референтните стойности за оценка на конкурентоспособността. „Създаването на нови предприятия“, както е посочено в Приложение I на проекта за регламент, е само един от показателите за измерване на конкурентоспособността на икономиката. Дори Програмата за конкурентоспособност на предприятията и МСП (COSME) поставя като средносрочна цел до 2017 г. приемането на „около 7 мерки за опростяване на година“. Ето защо ЕИСК предлага да се определят приоритетни области за намаляване на административната тежест, които са особено важни за конкурентоспособността на МСП като например процедурите за получаване на разрешения за строителство, получаване на кредит, данъци, изпълнение на договорите и т.н.

3.7 Приложение II: Действия за подобряване на достъпа на МСП до финансиране

3.7.1 ЕИСК подкрепя финансовите инструменти и приканва Парламента и Съвета да укрепят действието им. За голяма част от МСП механизмът за гарантиране на заеми е един от най-ефикасните инструменти.

3.7.2 По отношение на параграф 3 ЕИСК посочва, че не е очевидна връзката между програмата „Хоризонт 2020“, която подкрепя единствено инвестициите в научноизследователската и иновационната дейност, и финансовите инструменти от същия вид, които могат да се ползват от регионите в рамките на структурните фондове. ЕИСК приканва Комисията да изясни тази връзка между очевидно сходни инструменти и да предвиди идентични процедури за достъп.

3.7.3 ЕИСК призовава да се създаде нов параграф 2а, в който да се уточни, че „механизмът за гарантиране на заеми (МГЗ) се прилага във всички фази от живота на предприятието: създаване, развитие и прехвърляне на собствеността без разлика на дейност или пазарен дял. Този механизъм се отнася за всички видове инвестиции, включително нематериалните“.

3.7.4 В предложението се посочва, че МГЗ покрива заеми в размер до 150 000 евро.

3.7.4.1 ЕИСК приканва Комисията да уточни въз основа на какви критерии е определен този размер, тъй като Програмата за конкурентоспособност и иновации не поставя ограничения. ЕИСК отбелязва, че предложеният размер е този на заема. Обаче за създаването, инвестициите и прехвърлянето на собствеността на предприятието, размерът на тези заеми най-често е значително по-голям. В резултат на това заемите за по-голяма сума ще бъдат гарантирани в рамките на програмата „Хоризонт 2020“, а тя няма за цел да финансира други проекти освен проекти в областта на иновациите.

- 3.7.4.2 Ето защо ЕИСК призова да се запази предишната система на Програмата за конкурентоспособност и иновации, която не поставяше ограничения. При невъзможност той отправя искане ограничението от 150 000 евро да се прилага за размера на насрещната гаранция, а не за този на заема. Що се отнася до прехвърлянето на собствеността и придобиването на дружества, за което разходите често са по-големи отколкото за обикновено създаване, ЕИСК настоява да няма ограничения за размера на насрещната гаранция.
- 3.7.5 В същия параграф се споменава изготвянето на доклади относно получените подкрепа „иновационни МСП“. Всички предприятия, иновационни или не, трябва да могат да се ползват от механизма за гарантиране на заеми. ЕИСК отново изразява съмнения си във връзка с полезността на тези доклади, които би трябвало да бъдат ограничени до пряко използвана информация и да не са в тежест на бюджетите, отделени за финансиране на предприятията.
- 3.7.6 ЕИСК настоява всички мерки, свързани с определянето и въвеждането на финансовите инструменти, да бъдат приети при пълно съгласуване с европейските организации на МСП и техните финансови партньори.

3.8 Законодателна финансова обосновка

- 3.8.1 По отношение на параграф 1.4.1 за многогодишните стратегически цели Комитетът приканва програмата да насърчава и прехвърлянето на собствеността и придобиването на дружества, а не само създаването и растежа.
- 3.8.2 В параграф 1.5.4, трета алинея се посочва, че „новата програма ще бъде предназначена за МСП във фаза на растеж и интернационализация“. Това ограничение противоречи на останалата част от текста и на принципите на SBA: новата програма трябва да обхваща всички дейности на МСП, независимо от пазарния им вид.
- 3.8.3 ЕИСК отбелязва, че последното изречение от трета алинея противоречи на текста на регламента и настоява да бъде заличено.
- 3.8.4 В параграф 1.5.4, пета алинея, последно изречение се споменава въвеждането на „обслужване на едно гише“. ЕИСК приканва да се вземат под внимание вече съществуващите гишета и услуги, да се спазват практиките и начините на организация, характерни за всяка държава членка, и да се действа съгласувано с организациите на МСП.

3.8.5 В параграф 2.1 относно правилата за мониторинг и докладване ЕИСК настоява да се включи средносрочен анализ, който да даде възможност за адаптиране на програмата COSME през втората фаза. Оценките трябва да бъдат проведени своевременно от независима външна организация и да бъдат представени на Парламента и на Съвета.

Брюксел, 29 март 2012 г.

Председател
на Европейския икономически и социален
комитет

Staffan NILSSON
